

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, 01104 Vilnius, el. pristatymo dėžutės adresas 188604955

mob. tel. +370 600 38 904, el. p. rastine@tm.lt, <https://tm.lrv.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2026-07- Nr.

DĖL PATIKSLINTŲ LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENOS ĮSTATYMO NR. VIII-1029 23, 26, 27, 29, 35, 70, 79², 112, 113, 114, 115, 117 IR 156 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO NR. VIII-1234 11 IR 14 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS IKITEISMINIO ADMINISTRACINIŲ GINČŲ NAGRINĖJIMO TVARKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1031 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 19, 20, 21 IR 22 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO NR. IX-2112 104¹, 146, 148, 151, 152, 155, 156, 159 IR 160 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ATLIEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO NR. VIII-787 30¹ IR 31² STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS MUITINĖS ĮSTATYMO NR. IX-2183 38 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ TEIKIMO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija teikia po 2026 m. birželio 16 d. vykusio tarpinstitucinio pasitarimo patikslintus Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 23, 26, 27, 29, 35, 70, 79², 112, 113, 114, 115, 117 ir 156 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 11 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo Nr. VIII-1031 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 19, 20, 21 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 104¹, 146, 148, 151, 152, 155, 156, 159 ir 160 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 30¹ ir 31² straipsnių pakeitimo įstatymo projektą ir Lietuvos Respublikos muitinės įstatymo Nr. IX-2183 38 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau kartu – įstatymų projektai).

Įstatymų projektai ir jų aiškinamasis raštas patikslinti pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2026 m. birželio 8 d. pažymoje Nr. NV-1531 bei pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Viešojo valdymo grupės 2026 m. birželio 15 d. pažymoje Nr. NV-1619 pateiktas pastabas ir pasiūlymus. Patikslintų įstatymų projektų nuostatos, taip pat įstatymų projektų aiškinamojo rašto papildymai bei argumentai dėl pastabų, į kurias atsižvelgta nebuvo, suderinti darbo tvarka. Be to, atsižvelgiant į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės siūlymą, atsisakyta teikti Lietuvos Respublikos mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo Nr. I-1163 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, kadangi Lietuvos Respublikos

aplinkos ministerija šį įstatymą siūlo dėstyti nauja redakcija, įtraukiant ir Teisingumo ministerijos teiktą pakeitimą (TAIS Nr. 26-4409(3)).

Atsižvelgiant į 2026 m. birželio 16 d. vykusio tarpinstitucinio pasitarimo metu pateiktą Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos pasiūlymą, papildomai patikslintas Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymas, atsisakant apribojimo, kad centrinis mokesčių administratorius turi teisę apskusti Mokestinių ginčų komisijos sprendimą dėl mokestinio ginčo tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija, sprendami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Tai leis užtikrinti ginčo šalių lygiateisiškumą, viešojo intereso apsaugą, taip pat platesnes galimybes formuoti vienodą teismų praktiką mokestinių ginčų bylose tiek teisės, tiek fakto klausimais.

Atsižvelgdami į tai, kad visi siūlomi pakeitimai suderinti darbo tvarka, taip pat į tai, kad teikiamų įstatymų projektų svarstymas numatytas Lietuvos Respublikos Seimo pavasario sesijoje, maloniai prašytume teikti projektus svarstyti artimiausiam Lietuvos Respublikos Vyriausybės posėdyje.

Įstatymų projektais numatoma paspartinti administracinių ginčų nagrinėjimą ir sumažinti administracinių teismų krūvį, didinti ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo prieinamumą pareiškėjams, užtikrinti veiksmingą asmens pažeistų teisių gynybą teisme ir ne teismo tvarka.

Vienas iš įstatymų projektų tikslų – sukurti teisinės prielaidas asmenims laiku parengti skundus dėl institucijų (viešojo administravimo subjektų) priimtų administracinių sprendimų ir kitų veiksmų (neveikimo) teismui arba ikiteisminiai institucijai. Per šiuo metu įstatymuose nustatytą vieno mėnesio terminą asmeniui, laikytinam silpnai proceso šalimi ginče su valstybe ar savivaldybe, ypač neturinčiam teisinio išsilavinimo, sunku suspėti laiku pateikti išsamiais teisiniais ir faktiniais motyvais pagrįstą skundą. Atsižvelgiant į tai, įstatymų projektais siūloma apskundimo terminą pailginti nuo vieno iki dviejų mėnesių. Siūlomi ilgesni apskundimo terminai bus panašesni ir į kitų Europos Sąjungos šalių įstatymuose šiuo metu numatytus kreipimosi į administracinį teismą terminus.

Be to, įstatymų projektais siekiama skatinti ir efektyvinti administracinių ginčų nagrinėjimą ne teismo tvarka dviejose pagrindinėse institucijose – Lietuvos administracinių ginčų komisijoje bei Mokestinių ginčų komisijoje prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės. Siekiant dar geriau išnaudoti Mokestinių ginčų komisijos sukaupą patirtį ir kompetenciją, nagrinėjant ginčus, siūloma išplėsti Mokestinių ginčų komisijos kompetenciją, be kita ko, perduodant jai privalomą ikiteisminį su atsiskaitymais už komunalinių ir kitų buityje susidarantių atliekų tvarkymą susijusių ginčų nagrinėjimą. Šiais pakeitimais siekiama užtikrinti greitesnį, paprastesnį (aiškesnį) ir pigesnį būdą (nereikia mokėti žyminio mokesčio ar padengti kitos ginčo šalies bylinėjimosi išlaidų) asmenims ginti pažeistas teises ir įstatymų saugomus interesus, kartu tikimasi optimizuoti augantį administracinių teismų darbo krūvį ir sudaryti prielaidas kitas teismuose esančias bylas nagrinėti greičiau bei kokybiškiau, didesnę dėmesį skirti sudėtingoms byloms.

Atsižvelgiant į panašų Lietuvos administracinių ginčų komisijos ir Mokestinių ginčų komisijos statusą ir vaidmenį, ikiteisminė tvarka nagrinėjant administracinius ginčus, įstatymų projektais taip pat siūloma maksimaliai suvienodinti reikalavimus šių komisijų nariams ir jų paskyrimo tvarką. Be to, įstatymų projektais teikiami kiti pakeitimai, kuriais siekiama efektyvinti bei supaprastinti administracinių ginčų ikiteisminį nagrinėjimą (pvz., sudarant prielaidas Lietuvos administracinių ginčų komisijai ginčus nagrinėti arčiau pareiškėjų gyvenamosios vietos (buveinės)), taip pat spręsti kitus aktualiausius su Lietuvos administracinių ginčų komisijos,

Mokestinių ginčų komisijos ir administracinių teismų veikla susijusius praktinio pobūdžio ir procedūrinius klausimus.

Kartu atkreiptinas dėmesys į tai, kad įstatymų projektais nėra siekiama atlikti esminę administracinių ginčų nagrinėjimo teisme ir ne teismo tvarka reglamentavimo reformą – jais siekiama įgyvendinti toliau nurodomus Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano veiksmus ir, kaip minėta, spręsti pačias aktualiausias praktikoje išryškėjusias problemas.

Remiantis Mokestinių ginčų komisijos 2026 m. birželio 29 d. pateiktais patikslintais skaičiavimais, įgyvendinant įstatymų projektais teikiamus pokyčius (visų pirma – dėl naujų kategorijų ginčų, kuriuos Mokestinių ginčų komisija nagrinės privaloma ikiteismine tvarka), įvertinus papildomas bylų tvarkymo, dokumentų registravimo ir siuntimo išlaidas bei darbo užmokestį, Mokestinių ginčų komisijai 2027 m. papildomai reikėtų 398 tūkst. Eur lėšų (2028-2029 m. – 380 tūkst. Eur lėšų). Dėl 2026 m. birželio 16 d. vykusio tarpinstitucinio pasitarimo metu pateikto Finansų ministerijos pastebėjimo šiuo klausimu susiderinta darbo tvarka, taip pat prie aiškinamojo rašto pridedamas detalus papildomo lėšų poreikio Mokestinių ginčų komisijai pagrindimas.

Atsižvelgiant į tai, kad, priėmus įstatymų projektus, turės būti priimti įgyvendinamieji teisės aktai, numatoma, kad įstatymų projektais siūlomi pokyčiai įsigaliotų 2027 m. sausio 1 d.

Detalesnė informacija apie įstatymų projektais numatomus teisinio reguliavimo pokyčius paskatinusias priežastis, tikslus ir uždavinius, siūlomas naujo teisinio reguliavimo nuostatas ir laukiamus rezultatus pateikiama šių projektų aiškinamajame rašte.

Įstatymų projektai susiję su Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. XV-439, nuostatų įgyvendinimu. Įstatymų projektais įgyvendinami šie Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2025 m. gruodžio 10 d. nutarimu Nr. 895 patvirtinto Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano veiksmai:

- 7.4.1 veiksmas, kuris numato, siekiant paspartinti administracinių ginčų nagrinėjimą ir sumažinti administracinių teismų krūvį, taip pat didinti ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo prieinamumą pareiškėjams, nustatyti papildomas privaloma ikiteismine tvarka nagrinėtinų administracinių ginčų kategorijas bei įtvirtinti skundų nagrinėjimą ikiteismine tvarka pagal pareiškėjo gyvenamąją vietą (buveinę);

- 7.4.9 veiksmas, kuris numato, siekiant veiksmingos asmenų teisių gynybos, ilginti sprendimų apskundimo terminus.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 7 punktu, atliktas keičiamų Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 148 straipsnio 4 dalies ir Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 3 straipsnio 1 dalies nuostatų antikorpacinis vertinimas (pridedama įstatymų projektų antikorpacinio vertinimo pažyma). Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276, 4 punktu, įstatymų projektų numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

Įstatymų projektai paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos (TAIS) Projektų registravimo posistemyje. Gautas pasiūlymas iš Lietuvos vandens tiekėjų asociacijos.

Pirmą kartą įstatymų projektai teikti derinti Teisingumo ministerijos 2025 m. gruodžio 22 d. raštu Nr. (1.5E)2T-1417. Įvertinus pateiktas pirmines institucijų pastabas ir pasiūlymus, projektai buvo iš esmės patikslinti bei papildyti. Teisingumo ministerijos 2026 m. balandžio 11 d. raštu Nr.

(1.6Mr)2T-407 patikslinti įstatymų projektai pateikti derinti Aplinkos ministerijai, Finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Teisėjų tarybai, Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui, Regionų administraciniam teismui, Lietuvos advokatūrai, Lietuvos administracinių ginčų komisijai, Mokestinių ginčų komisijai, Valstybinei mokesčių inspekcijai, Muitinės departamentui, Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos, Lietuvos savivaldybių asociacijai, Lietuvos komunalininkų ir atliekų tvarkytojų asociacijai, Lietuvos regioninių atliekų tvarkymo centrų asociacijai, Vilniaus universiteto Teisės fakultetui, Mykolo Romerio universiteto Teisės mokyklai ir Vytauto Didžiojo universiteto Teisės fakultetui. Finansų ministerija, Regionų administracinis teismas, Lietuvos administracinių ginčų komisija, Mokestinių ginčų komisija ir Aplinkos apsaugos departamentas informavo, kad pastabų ar pasiūlymų dėl įstatymų projektų neturi. Per nustatytą laiką išvadų nepateikė Lietuvos komunalininkų ir atliekų tvarkytojų asociacija, Lietuvos regioninių atliekų tvarkymo centrų asociacija, Vilniaus universiteto Teisės fakultetas, Mykolo Romerio universiteto Teisės mokykla ir Vytauto Didžiojo universiteto Teisės fakultetas. Įstatymų projektai patikslinti atsižvelgiant į dalį kitų institucijų pateiktų pastabų ir pasiūlymų. Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos, Vilniaus miesto savivaldybės administracijos ir Lietuvos vandens tiekėjų asociacijos pastabų ir pasiūlymų, į kuriuos atsižvelgta iš dalies arba neatsižvelgta ir dėl kurių argumentų nepavyko suderinti darbo tvarka, teikiama įstatymų projektų derinimo pažyma (pridedama).

Įstatymų projektai neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų. Įstatymų projektai nenotifikuotini Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“, reikalavimus.

Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas, juose nėra įtvirtinta naujų sąvokų ir jas įvardijančių terminų.

Įstatymų projektus parengė Teisingumo ministerijos Teisėkūros politikos grupės (grupės vadovė Jolita Šlikienė, tel. +370 614 67 611, el. p. jolita.slikiene@tm.lt) vyresnioji patarėja Mėta Matuzevičienė, tel. +370 671 85 621, el. p. meta.matuzeviciene@tm.lt ir vyriausiasis patarėjas Tautginas Mickevičius, tel. +370 684 61 263, el. p. tautginas.mickevicius@tm.lt.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 23, 26, 27, 29, 35, 70, 79², 112, 113, 114, 115, 117 ir 156 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 7 lapai.

2. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 11 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 2 lapai.

3. Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo Nr. VIII-1031 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 19, 20, 21 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 13 lapų.

4. Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 104¹, 146, 148, 151, 152, 155, 156, 159 ir 160 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 9 lapai.

5. Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 30¹ ir 31² straipsnių pakeitimo įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 4 lapai.

6. Lietuvos Respublikos muitinės įstatymo Nr. IX-2183 38 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 2 lapai.
7. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas.
8. Įstatymų projektų aiškinamasis raštas, 17 lapų (ir priedas).
9. Įstatymų projektų antikorupcinio vertinimo pažyma, 6 lapai.
10. Įstatymų projektų derinimo pažyma, 6 lapai.
11. Institucijų raštų kopijos, 66 lapai.

L. e. teisingumo ministro pareigas

Rita Tamašunienė